

## एक हरवलेला दिवस

तिची कोणी दिशाभूल केली की काय? हा रस्ता संपतच नव्हता. दर थोड्या वेळानं ती कोणाला तरी दिशा विचारत होती. कोणी तिला उजबीकडे जा सांगत होतं, तर कुणी डावीकडे. तिला खूप थकवा आला होता, पण मध्येच थांबणं शक्य नव्हतं. तिला जायचं तरी कुठे होते? ती हेही विसरली होती. आता काय करावं? तिला दरदरून घाम फुटला. अन् हा कसला आवाज? किती कर्कश! बंद का होत नाही? आणि तिला जाग आली. ती आपल्या बिछान्यात होती अन् तो आवाज दारावरच्या बेलचा होता. म्हणजे ती स्वप्न बघत होती तर! तिला अगदी हायसं वाटलं.

ती झटकन् उठली, ड्रेसिंग गाऊन घातला अन् दार उघडलं. दूध आणणारा पोरगा दाराशी पिशव्या सोडून गेला होता. तिन् त्या उचलल्या अन् किचनमध्ये नेऊन ठेवल्या. बाथरूममध्ये जाऊन पटकन् ब्रश केला, तोंडावर पाणी मारलं अन् मुलांच्या डब्याची तयारी सुरू केली. काल दोघांनी बटाट्याच्या पराठ्याची मागणी केली होती. बटाटे उकडून होईपर्यंत नवराही उठला. “चहा कर गं,” म्हणून त्याची हाक आली. तिनं चहाचं पाणी ठेवलं, एकीकडे दूध तापवायला ठेवलं अन् पटकन मुलांना उठवायला त्यांच्या खोलीत गेली. आधी मुलीला उठवायचा प्रयत्न केला, पण, “मीच रोज आधी उठते, आज संजूला उठव,” म्हणून अडून बसली. “अगं तुझे केस विंचरायला वेळ लागतो, म्हणून तुला आधी उठवते. उठ बरं “तिनं, आर्जवानं म्हटलं. “नाही! आज त्यालाच उठव”, मुलीने पुन्हा पांघरूण अंगावर घेतलं. तिनं संजूला उठवलं. तो अर्धवट झोपेतच होता. त्यानं वाद घातला नाही. तिने हात धरून त्याला सिंकजवळ नेलं, त्याच्या तोंडावर पाणी मारलं, अन् हातात टूथब्रश दिला. गीझर आधीच चालू केला होता. ती चहा करायला वळणार तोच दारावर पुन्हा बेल वाजली. तिनं दार उघडलं, तर पेपर वाल्यानं पेपर टाकले होते. बाई कशी आली नाही

अजून ? तिच्या मनात उगीचच शंका डोकावली. ती पुन्हा किचनकडे धावली. पाणी उकळत होतं. तिनं पटकन् चहा केला अन् नवच्याला दिला. तो पेपर घेऊन बैठकीत चहा पीत बसला. मुलांच्या रूममध्ये काय चाललयं हे बघण्यासाठी बळणार तोच पुन्हा कॉलबेल वाजली, “अरे, जरा बघ ना रे ! बाईच असेल, प्लीज,” ती आर्जवानं म्हणाली.

“कमाल आहे ! तू उभी आहेस, अन् मला म्हणतेस, उठ अन् बघ,” नवरा चिढून बोलला. तिनं दार उघडलं तर बाईची मुलगी उभी. “काय गं, तू कशी आलीस ?”

“आईला बरं नाही, ती चार-पाच दिवस नाही येणार,” मुलगी म्हणाली. या मुलीला तिनच शाळेत प्रवेश मिळवून दिला होता. बाई येणार नाही ऐकल्यावर तिचा मूळच गेला. आज पी.टी.ए. ची मीटिंग होती. मैत्रीणीची सासू आजारी होती. तिलाही भेटायला जायचा तिचा विचार होता. रात्रीच्या स्वयंपाकासाठी भाज्या आणायच्या होत्या. किती दिवसांपासून तिचं वाचन बंदच होतं. बाईची मुलगी केव्हांच निघून गेली होती, ही मात्र तिथेच विचार करत उभी राहिली.”

अचानक किचन मधून वास आला ! कमी गऱ्सवर ठेऊनही दूध उतू जात होतं ! ती धावली वास नव्यालाही आला. तो चिडला, “अग, काय करतेस ? तुला माहीत आहे ना, दूध उतू गेलं तर मला किती राग येतो ते !”

“सॉरी, सॉरी अरे बाई येणार नाही ऐकल्यावर माझा मुळच गेला,” मवाळपणे म्हणत तिनं सांडलेलं दूध पुसलं, अन् मुलांच्या रूमकडे बळली. भराभर मुलाला आंघोळ घातली. तो चारच वर्षांचा होता. त्याला तयार करायला तिची थोडी मदत लागायचीच. मुलगी ही तोपर्यंत उठली होती. ती बाथरूममध्ये गेल्यावरही पुन्हा किचनमध्ये आली. तिनं भराभर पराठे करून त्यांचे डबे भरले,

वॉटर बॉटल्स् भरल्या, झटकन कपडे बदलले अन् त्यांना घेऊन बस स्टॉपवर आली. उभ्या उभ्या मुलीची पोनीटेल नीट केली. तेवढ्यांत स्कूल बस आली. मुलं तिला ‘बाय’ करत निघून गेली.

आज धुण, भांडी, झाडू सगळं तिलाच करावं लागणार होतं. मुलांचे बिछाने आवरायला अन् त्यांचे आदल्या दिवशीचे युनिफॉर्म धुण्यासाठी घ्यायला ती त्यांच्या रूममध्ये शिरली. बघते तर मुलाची टाय बांधायची राहून गेली होती. आता त्याला शेरा मिळेल म्हणून ती हळहळली.

आता तिनं आपला मोर्चा नवच्याचा डबा तयार करण्याकडे वळवळा. त्यासाठी रात्रीची काही भांडी घासली मग तिनं भराभर कुकर लावला. भाजी चिरली. एकीकडे भाजी फोडणीला टाकून कोशिंबिर तयार करून कुकर उतरवून तवा ठेवला अन् पोळ्या लाटायला लागली. तोपर्यंत नवरा कधी पेपर वाचत होता. तर कधी टी. वी. वर चॅनल सर्फिंग करत होता, तर कधी नुसताच आराम खुर्चीवर आळसावत होता. शेवटी तो आंघोळीला जाण्यासाठी उठला. त्याचा डबा भरून ती ब्रेकफास्टच्या तयारीला लागली. तो बाथरूममध्ये गेल्यावर आधी शेव करील मग आंघोळ. तेवढ्यात तिनं स्वतःच्या रूमचा बिछाना आवराला. इतक्यात बाथरूमचं दार अर्धवट उघडून तो ओरडला, “माझा टॉवेल नाही ये इथे! तू उचलतेस तर ठेवत का नाही लगेच ? अन् बाजारात जाशील तेब्हा माझा साबणही अगदीच संपलाय. मी कालसुध्दा तुला बोललो होतो.”

अगदी शेवटच्या क्षणी तयार व्हायला जातो आणि मग चरफडतो ! कोण समजवणार याला ? तिने पटकन टावेल आणून दिला. आता तो कोणत्याही क्षणी बाहेर येईल अन् ब्रेकफास्ट मागेल. तिला निवांत चहा प्यायला आवडायचा

अन् सकाळी निवांतपणा नावाची गोष्टच नसायची. हातात मग घऊन चहा पिता पिता ती एकेकाळी कामं करायची. मग तो प्रकार तिनं सोडूनच दिला. आता तो कोणत्याही क्षणी बाहेर येईल अन् ब्रेकफास्ट मागेल.

नवन्याच्या ब्रेकफास्टसाठी तिनं भराभर ऑमलेट फ्राईंग पॅनमध्ये टाकलं, एकीकडे टोस्टर लावला. तेवढ्यात फोन वाजायला लागला. नवरा तयार होऊन बेडरूममध्ये आलेला होता. “‘फोन बघतोस का जरा ?’” तिनं विचारणा केली. “‘तूच बघ, अन् माझ्यासाठी असला तर मी निघून गेलो म्हणून सांग.’” इति नवरा.

शेवटी तीच धावली फोनकडे. फोन तिच्या बहिणीचा होता अमेरिकेत स्थायीक झालेली, त्यांचा जीव की प्राण असलेली मावशी, शेवटी कॅन्सरनं गेली होती. काय बोलावं तिला समजेना. तिच्या डोळ्यातून अश्रू वाहू लागले. मावशीबरोबर घालविलेले कित्येक क्षण तिच्या डोळ्यासमोरून सरकू लागले.

तिला पुन्हा वर्तमानात आणलं ते तिच्या नवन्याच्या ओरडण्यानं, “‘अग, सकाळीच एवढा वेळ फोनवर बोलणं आवश्यक आहे का ? तुला वांसही नाही आला ? सगळा टोस्ट जळाला, ऑमलेट जळालं !’”

“‘मी तुला नंतर फोन करते,’” सांगून तिनं फोन ठेवून दिला, तिच्या डोळ्यांकडे बघून त्यानं विचारलं, “‘आता काय झालं ?’”

“‘मावशी गेली.’”

“‘ओह ! सॉरी ! पण आता वेळ उरलेला नाही, मी निघतो.’”

“‘अरे मी पटकन् टोस्ट लावते, नुसतं बटर टोस्ट खावून जा.’” तिनं विनवणी केली.

“नाही म्हटले ना ! सकाळी मी किती घाईत असतो, तुला माहित आहे,”  
म्हणत त्यांनं ब्रीफकेस उचलली अन् निघून गेला.

भरल्या डोळ्यांनी तिनं पकडे भिजवले, झाडझूऱ्ऱ केली, मग भांडी घासली. आंघोळ झाल्यावर तिला खूप रडावसं वाटत होतं पण वेळ कुठे होता ? भाज्या, किराणा इ. आणून मग पी.टी. ए. च्या मीटिंगसाठी जायचं होतं. त्यातच वेळ काढून दोन घास गिळायचे होते. मैत्रिणीच्या सासूलाही भेटायचं होतं, की त्यांना उक्या भेटावं ? आज जमणारसं दिसतच नव्हतं. ती पी.टी.ए.साठी शाळेत गेली. तिथं तिच्या लक्षात आलं की मुलीला चांगलाच ताप चढलेला होता. घरी येता येता ती मुलीला डॉक्टरकडे घेऊन गेली. डॉक्टरांनी तिचं रक्त तपासायला घेतलं. रिपोर्ट दुसऱ्या दिवशी मिळेल म्हणून सांगितलं. डॉक्टरांना मलेसियाची शंका होती. अरे देवा ! हिची युनिट टेस्ट तर अगदी डोक्यावर होती, पण नाईलाज होता. ती तिघं घरी पोहचली. तिनं त्यांचे कपडे बदलले. मुलीला बिछान्यात घातलं, औषध दिलं. तिचं डोकं दुखत होतं, ती थोडा वेळ चेपत बसली. काही वेळानं मुलीला झोप लागली. तिच्या शेजारी तीही लवंडली, तोच कॉलबेल वाजली. आता कोण असेल बरं, असा विचार करत तिनं दार उघडलं तर दारात सासूबाई उभ्या. त्या त्यांच्या बहिणीकडे आठवडाभर रहायला गेल्या होत्या. पण पाय मुरगळला अन् बहिणीकडे बघणारं कोणीच नाही म्हणून परतल्या. तिने त्यांना त्यांच्या खोलीत नेलं. लेप लावला. दुपारचे साडेचार वाजत आले होते. म्हणून तिनं शेवटी नवन्याला घरी येतांना डॉक्टर येत असतील तर आण म्हणून फोन केला.

ती पुन्हा मुलीला बघायला आली. तिचं कपाळ खूपच गरम वाटलं. तिनं मुलीच्या कपाळावर गार पाण्याच्या पट्या ठेवायला सुरवात केली. तिचे तळपायही गार पाण्यानं पुसले. रात्रीसाठी काय स्वयंपाक करायचा याचा ती

मनोमन विचार करत होती. मुलीला उपाशीपोटी औषध द्यायचं नव्हतं अन् ती काय खाईल याची हिला काळजी होती. शेवटी तिनं खिचडी केली. दुधी भोपळ्याची भाजी केली. या दोन्ही पदार्थाना सासूबाई हात लावणार नाहीत हे तिला माहीत होतं. त्यांच्यासाठी तिनं पालकच्या पुन्या करायची तयारी केली. अचानक तिच्या लक्षात आलं की सकाळी दही विरजायला ती विसरली होती. त्यांना पुन्यांबरोबर दही लागायचंच, अन् तेही घरी विरजलेलच. विचार करत करत तिनं मुलांची स्कूल बँग उघडली. डायरी चेक केली. तिथे टाय नसल्याचा शेरा होताच. होमवर्क किती आहे ते पाहिलं अन् त्याला टि. वी. समोरून उठवलं. सुदैवानं तो होमवर्क करायला त्रास देत नसे.

दह्यासाठी तिनं तिच्या एका मैत्रीणीला फोन लावला. दही विरजायचं कसं हे हिनच तिला शिकवलं होतं. मैत्रीणीनं दही आणून दिलं. नवरा डॉक्टरांना घेऊन घरी आला. डॉक्टरांनी सासूबाईच्या पायाला इलास्टोप्लास्ट लावलं. ते सगळं आटोपल्यावर तिनं मुलीला थोडसं भरवलं. मुलाला जेवण वाढून ती समोर बसून राहिली. तो चाळे करतच जेवला. नवरा आपल्या आईजबळ बसलेला होता. ती त्याला म्हणाली, “आज तू आईच्या खोलीतच झोप. त्यांना बाथरूमसाठी उठावं लागलं तर कोणीतरी लागेल. मी मुलांच्या खोलीत झोपते.”

तिनं सासूबाईना अन् नवन्याला त्यांच्या खोलीतच टेबल मांडून वाढलं. जेवण आटोपल्यावर तिनं किचन आवरलं. भांडी घासून घेतली. सगळ्यांची निजानीज झाल्यावर तिनं मैत्रीणीकडून घेतलेलं पुस्तक घेतलं, अन् आरामखुर्चीजबळचा लॅम्प लावून वाचायला बसली तोच दिवे गेले. आयुष्यातला अजून एक दिवस नुसती हजेरी लावून हरवला.